

התפלגות הכנסותיה והוצאותיה של המדינה בקרוב משקיה הבית

ערן יוגב ומיכאל שראל

מבוסס על קרלינסקי, שדה, יוגב ושראל (2025), על המיסים ועל הנפלאות:
התפלגות הכנסות והוצאות המדינה בקרב משקי הבית בישראל,
הרבעון לכלכלה

מומלץ לעיין במאמר המלא למידע על התפלגות סעיפיה השונים של ההוצאה
הממשלתית, למידע על התפלגות המיסים השונים ולפירוט נוסף
(כולל רשימה של כל המיסים וההוצאות הנכללים בניתוח זה).

נקודות מרכזיות

כמו כל מדינה בעולם, מדינת ישראל גובה מיסים מתושביה ומספקת להם שירותים. עולה השאלה: מי משלם את המיסים הללו ומי נהנה מהשירותים האמורים?

ניתוח זה ייחודי וכולל את מרבית תקבולי המיסים של המגזר הציבורי הרחב, כמו גם את מרבית ההוצאה של המגזר הציבורי הרחב, תוך זקיפתם ברמת משקי הבית. בסך הכל אנו זוקפים 405 מיליארד שקלים של תשלומי מיסים ו-268 מיליארד שקלים (435 מיליארד שקלים בניתוח משני) של שווי העברות ושירותים למשקי הבית במונחי שנת 2018.

את מרבית המיסים משלמים משקי בית בעלי הכנסה גבוהה יחסית (שלושת העשירונים העליונים משלמים 57% מתקבולי המיסים). כמו כן, משקי בית בעלי הכנסה נמוכה יחסית מקבלים שירותים והעברות בשווי ממוצע גבוה יותר בהשוואה למשקי בית בעלי הכנסה גבוהה.

משקי בית יהודי לא-חרדי ממוצע משלם מיסים בעלות גבוהה יותר משווי ההעברות והשירותים שהוא מקבל, בעוד משקי בית ערבי או חרדי מקבל בממוצע שירותים והעברות בשווי גבוה יותר מתשלום המיסים שלו.

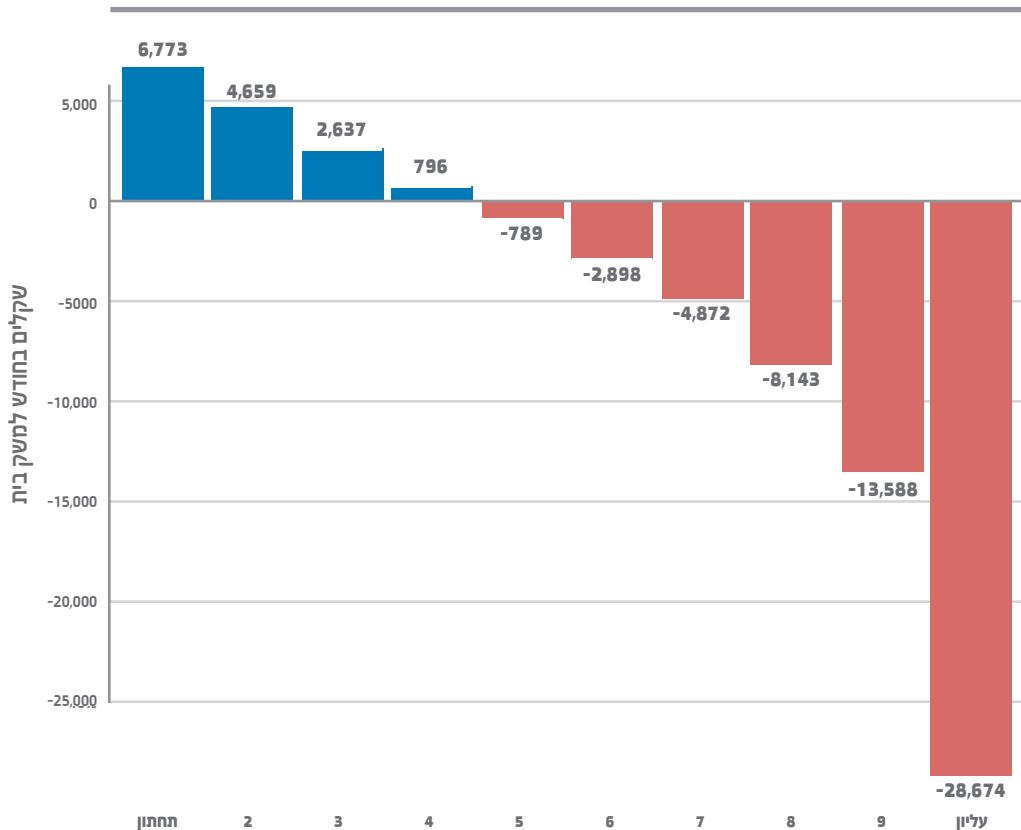
חלוקה של משקי הבית לעשירונים בתוך כל מגזר מעלה כי משקי בית יהודי לא-חרדי משלם יותר מיסים מאשר משקי בית חרדי או ערבי בעשירון הכנסה מקביל (מבחינת הסדר של העשירונים) במגזר שלו. במגזר היהודי הלא-חרדי כ-30% ממשקי הבית מקבלים יותר ממה שהם משלמים, בעוד שבמגזר החרדי כ-80% ממשקי הבית נתמכים נטו ובמגזר הערבי כ-60%.

משקי בית עם ילדים רבים יותר מקבלים בממוצע העברות נטו בשווי גבוה יותר בהשוואה למשקי בית שמספר הילדים בהם קטן יותר.

כאשר מתחשבים בכלל המיסים שמשקי הבית משלמים וכן בשווי השירותים וההעברות שהם מקבלים, מוצאים כי מידת אי-השוויון בהכנסות בין משקי הבית בישראל נמוכה מזו המוצגת ברוב הפרסומים.

ניתוח לפי עשירוני הכנסה

שווי ממוצע של העברות נטו (שווי שירותים פחות מיסים) לפי עשירוני הכנסה, במונחי 2018

//1

משקי בית הנמצאים בששת עשירוני ההכנסה העליונים משלמים מיסים בשיעור העולה על שווי השירותים וההעברות שהם מקבלים.

החישוב המוצג בתרשים כולל את רוב המיסים והוצאות הממשלה (ראו הפירוט במאמר המלא), אך תרחיש זה אינו כולל זקיפה של מוצרים ציבוריים (כגון הוצאות על ביטחון) והשקעה בתשתיות, שאותם משק הבית אינו צורך באופן בלעדי. בשיטה זו שווי ההעברות והשירותים שכלל משקי הבית מקבלים קטן משווי המיסים שהם משלמים.

מקור: קרלינסקי, שדה, יוגב ושראל (2025) - ראו הפנייה למאמר בעמ' 2 בתחילת פרק זה.

//2

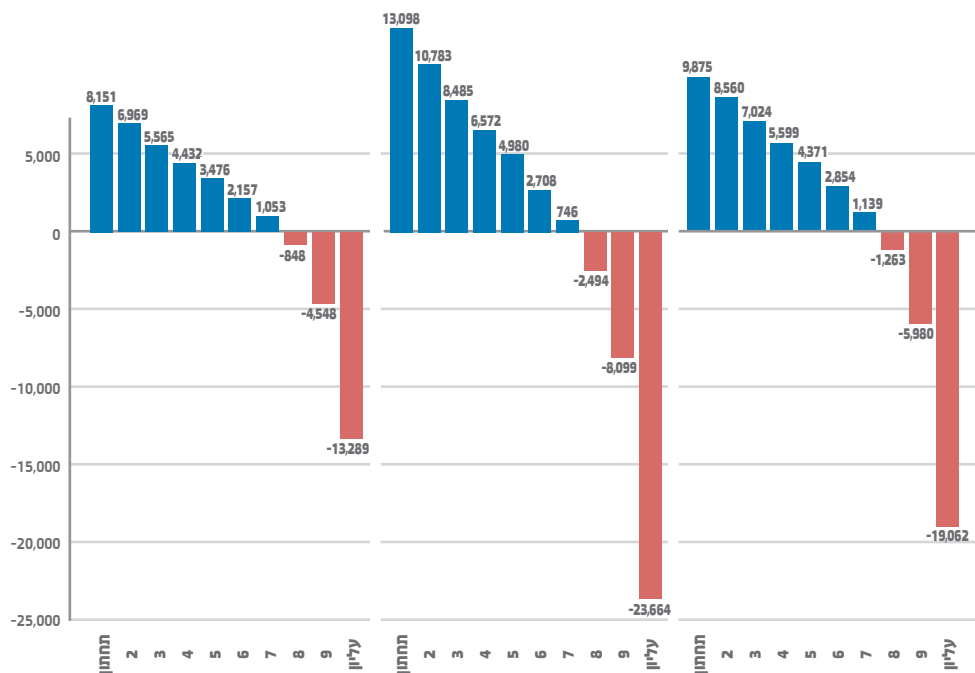
שווי ממוצע של העברות נטו (שווי שירותים פחות מיסים)
כולל מוצרים ציבוריים והשקעה בתשתיות, לפי עשירוני הכנסה, במונחי 2018

זקיפה לפי הכנסה

זקיפה לפי נפשות

זקיפה לפי צריכה

שקלים בחודש למשק בית

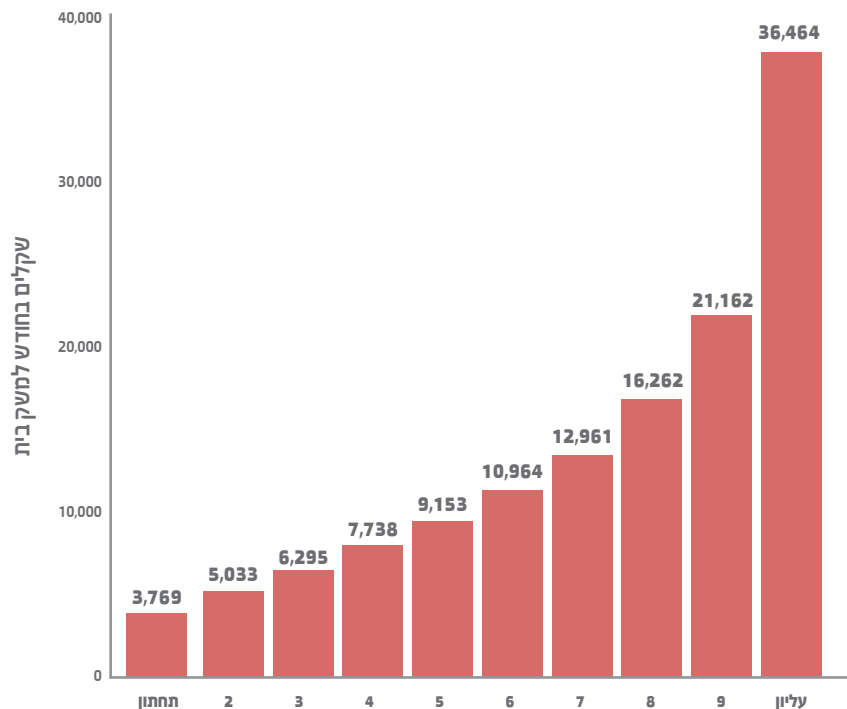

כאשר מתחשבים במוצרים ציבוריים ובהשקעה בתשתיות, רק שלושת העשירונים העליונים מתאפיינים בהעברה נטו שלילית.

- בשל בעיות מתודולוגיות ומהותיות בזקיפה של מוצרים ציבוריים והשקעה בתשתיות למשקי הבית, בחרנו להציג שלוש דרכים שונות לזקיפת ההוצאות הללו.
- דרכים אלו כוללות זקיפה לפי ההכנסה של משק הבית, לפי הצריכה של משק הבית ולפי מספר הנפשות במשק הבית. כפי שניתן לראות בתרשים, זקיפה לפי צריכה היא רגרסיבית יותר מזקיפה לפי נפשות ופרוגרסיבית יותר מזקיפה לפי הכנסה.
- בשיטה זו שווי השירותים וההעברות שכלל משקי הבית מקבלים גדול משווי המיסים שהם משלמים.

מקור: קרלינסקי, שדה, יוגב ושראל (2025) - ראו הפנייה למאמר בעמ' 2 בתחילת פרק זה.

סך המיסים המשולמים בממוצע לפי עשירוני הכנסה, במונחי 2018

//3

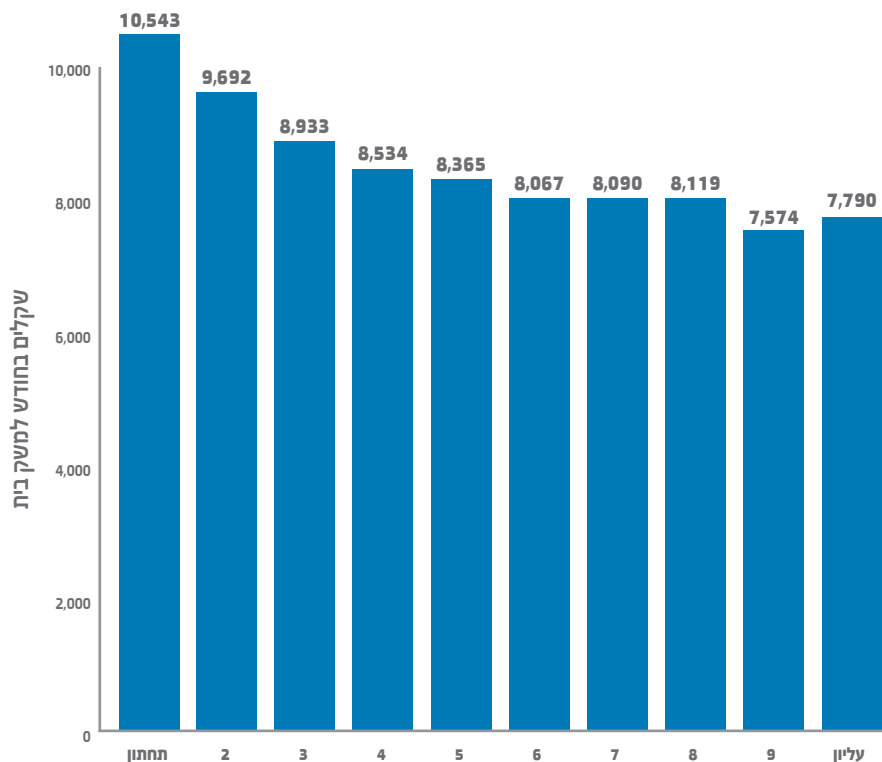
שלושת העשירונים העליונים שילמו 57% מתקבולי המגזר הציבורי הרחב ממיסים והעשירון העליון לבדו שילם כ-28% מתקבולי המיסים.

- בסך המיסים אנו כוללים מיסי הכנסה על יחידים, מע"מ, דמי ביטוח לאומי ומס בריאות, מס על דלק, מיסי צריכה שונים (אלכוהול, טבק, קניית רכב), מס חברות, מיסי נדל"ן, מע"מ פיננסי ומע"מ מלכ"רים, ארנונה (למגורים ואחרת, בעיקר עסקית), מכסים ואגרות.
- בסך-הכל אנו זוקפים למשקי הבית כ-92% מסך תקבולי המס בישראל.

מקור: קרלינסקי, שדה, יוגב ושוראל (2025) - ראו הפנייה למאמר בעמ' 2 בתחילת פרק זה.

//4

שווי ממוצע של סך השירותים והעברות
לפי עשירוני הכנסה, במונחי 2018

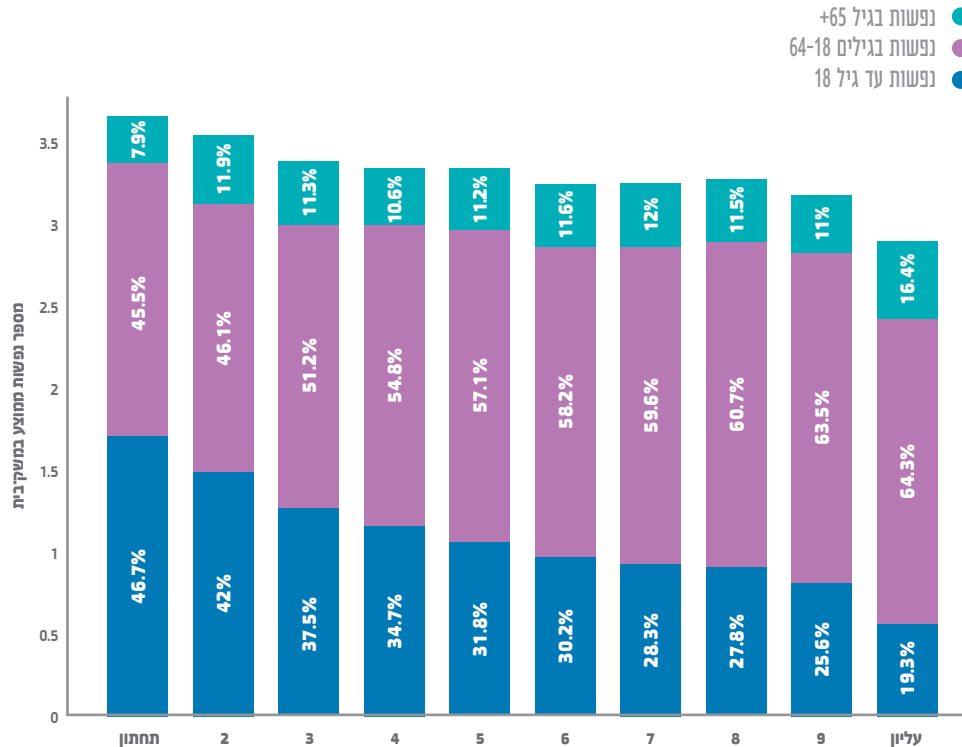

משקי בית מהעשירונים העליונים מקבלים שירותים והעברות בשווי נמוך במעט משווי השירותים וההעברות הניתנים למשקי בית מהעשירונים הנמוכים.

- השירותים וההעברות כוללים שירותי חינוך, בריאות, קצבאות והעברות ישירות, שירותי רווחה, תחבורה ציבורית, דיור ציבורי, שירותי תרבות ושירותי דת.
- בסך הכל אנו זוקפים למשקי הבית באופן זה כ-50% מסך ההוצאות של המגזר הציבורי הרחב בישראל.
- משקי בית משלושת העשירונים הנמוכים מקבל בממוצע שירותים והעברות בשווי שגדול פי 1.2 משווי השירותים וההעברות שמתקבלים בממוצע עלידי משקי בית משלושת העשירונים העליונים.

מקור: קרלינסקי, שדה, יוגב ושראל (2025) - ראו הפנייה למאמר בעמ' 2 בתחילת פרק זה.

מספר נפשות ממוצע בפילוח לפי גילים לפי עשירוני הכנסה

//5

התפלגות שווי השירותים וההעברות מושפעת מהשונות בין העשירוני במספר הנפשות ובהתפלגות הגילים.

- משקי-הבית בעשירונים העליונים מתאפיינים במספר נמוך יותר של נפשות. נוסף על כך, העשירונים העליונים בולטים בשיעור גבוה יותר של נפשות בגילי העבודה המרכזיים (18-64) ובגילים מבוגרים יותר (65 ומעלה).
- לעומת זאת, משקי-הבית בעשירונים הנמוכים מתאפיינים במספר גבוה של נפשות, ובפרט במספר ילדים גבוה.

מקור: קרלינסקי, שדה, יוגב ושראל (2025) - ראו הפנייה למאמר בעמ' 2 בתחילת פרק זה.

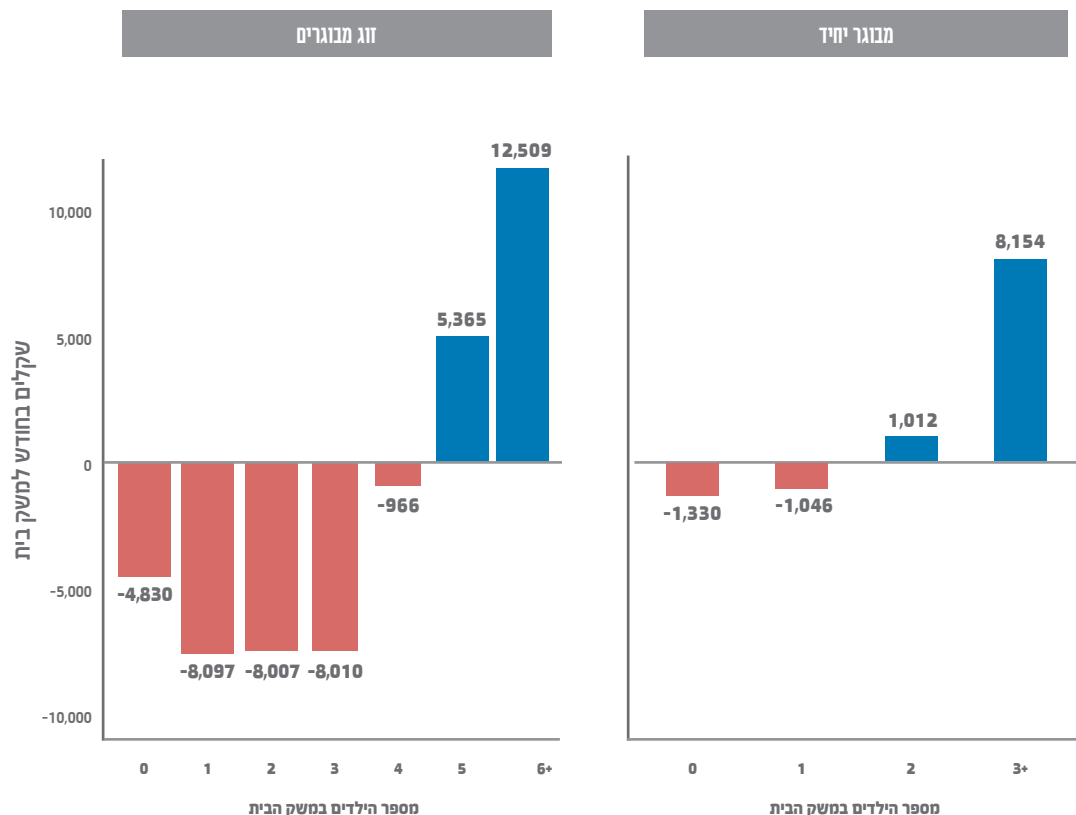
//6

משקי בית עם ילדים רבים יותר מקבלים העברות נטו בשווי גבוה יותר בהשוואה למשקי בית שמספר הילדים בהם קטן יותר.

- מספר הילדים משפיע הן על כמות המיסים שמשקי הבית משלם והן על שווי השירותים שהוא מקבל.
- הורים זכאים לנקודות זיכוי במס הכנסה ולהטבות כספיות נוספות, וילדים הם הצרכן העיקרי של החינוך הציבורי.

מקור: קרלינסקי, שדה, יוגב ושראל (2025) - ראו הפנייה למאמר בעמ' 2 בתחילת פרק זה.

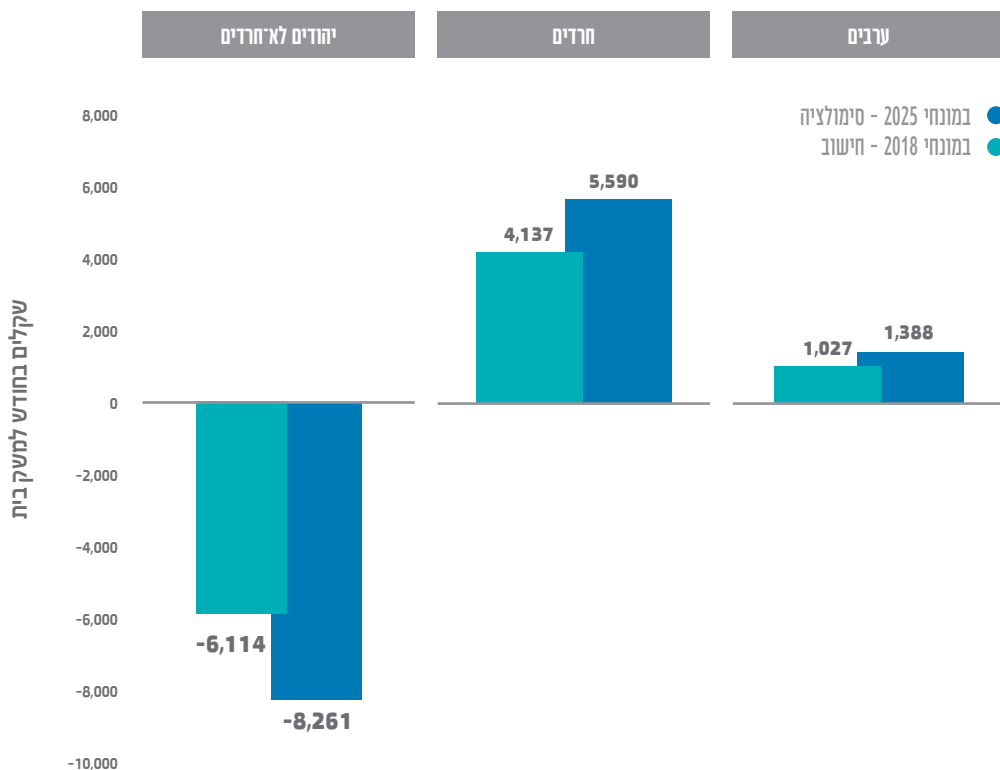
שווי ממוצע של העברות נטו (שווי שירותים פחות מיסים)
ללא מוצרים ציבוריים והשקעה בתשתיות, לפי מספר ילדים, במונחי 2018

ניתוח לפי מגזרים

//7

העברות נטו ממוצעות למשק בית - לפי מגזר (ללא זקיפה של מוצרים ציבוריים והשקעה בתשתיות)

המגזר היהודי הלא־חרדי מממן לבדו את המוצרים הציבוריים (כגון ביטחון וממשל) ואת ההשקעה בתשתיות, כמו גם העברות נטו חיוביות לשני המגזרים האחרים.

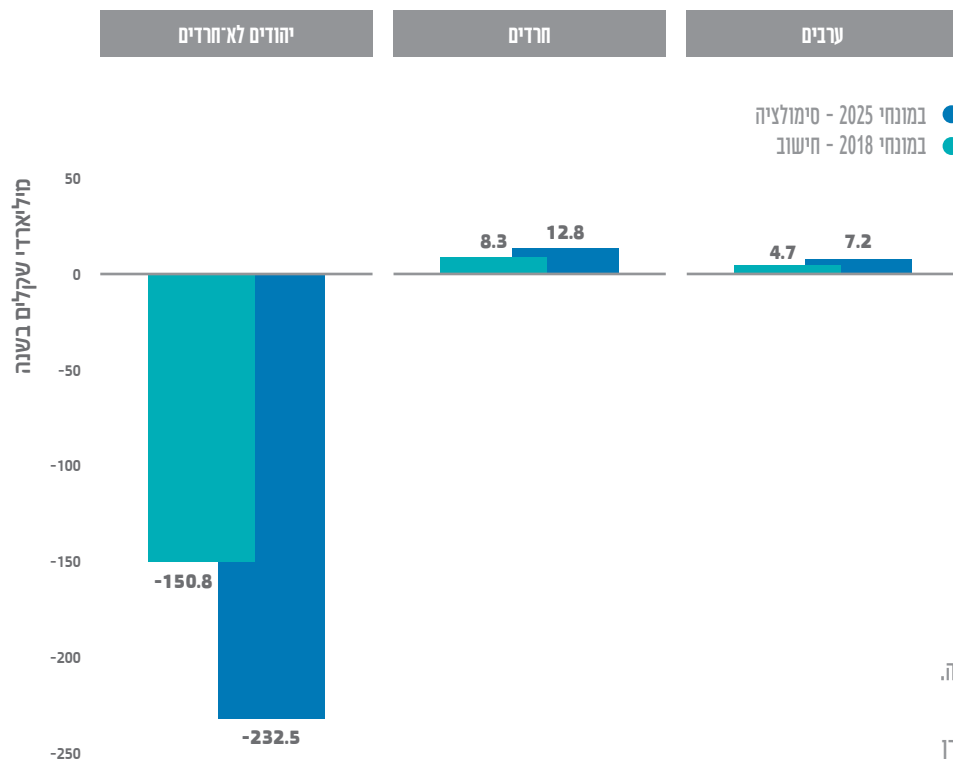
משק בית יהודי לא־חרדי משלם במוצע מיסים בסכום העולה על שווי השירותים וההעברות שהוא מקבל מהמדינה, בעוד משקי בית חרדיים או ערביים מקבלים שירותים והעברות בשווי גבוה מהמיסים שהם משלמים.

מקור: קרלינסקי, שדה, יוגב ושראל (2025) - ראו הפנייה למאמר בעמ' 2 בתחילת פרק זה.

הסימולציה לשנת 2025 בוצעה באמצעות הכפלת האומדן לשנת 2018 בשינוי בתוצר המקומי הגולמי לתושב של מדינת ישראל בין השנים 2018 ל-2025, על־פי נתוני ותחזיות קרן המטבע הבין־לאומית - World Economic Outlook - October 2024.

//8

סך העברות נטו לכלל משקי הבית - לפי מגזר (ללא זקיפה של מוצרים ציבוריים והשקעה בתשתיות)

**בשנת 2025, משקי בית
יהודיים לא-חרדיים צפויים
לשלם במיסים 232.5
מיליארדי שקלים יותר
משווי השירותים וההעברות
שהם מקבלים מהמדינה,
בעוד משקי בית חרדיים או
ערביים צפויים לקבל שירותים
והעברות בשווי גבוה
מהמיסים שהם משלמים.**

מקור: קרלינסקי, שדה, יוגב ושראל (2025) - ראו הפנייה למאמר בעמ' 2 בתחילת פרק זה.

הסימולציה לשנת 2025 בוצעה באמצעות הכפלת האומדן לשנת 2018 בשינוי בתוצר המקומי הגולמי של מדינת ישראל בין השנים 2018 ל-2025, על־פי נתוני ותחזיות קרן המטבע הבין־לאומית - World Economic Outlook - October 2024.

//9

שווי ממוצע של העברות נטו (שווי שירותים פחות מיסים)

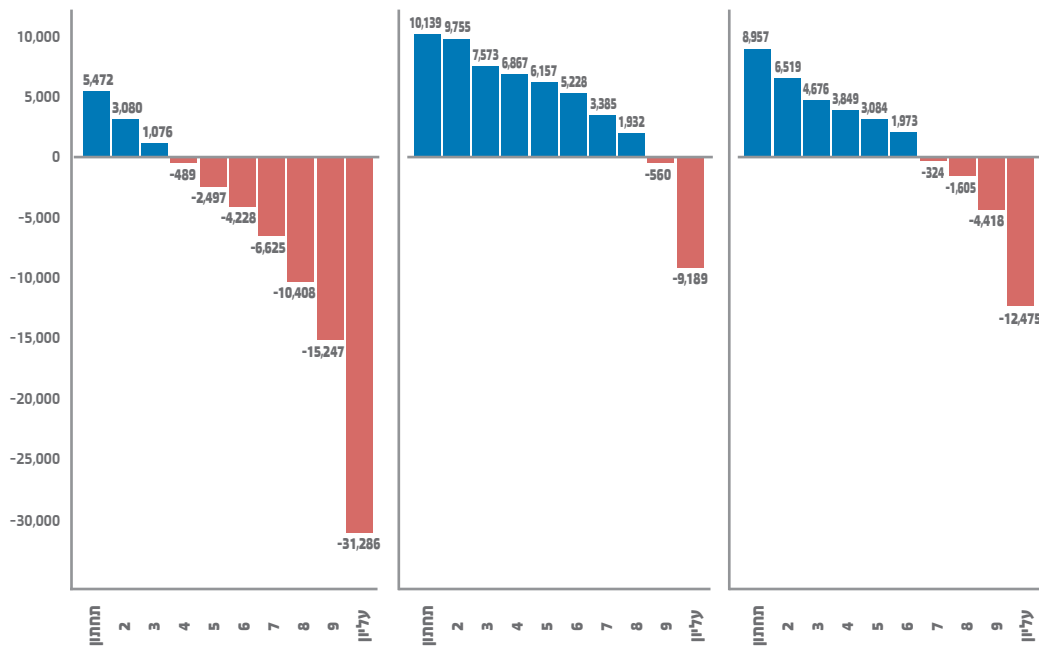
ללא מוצרים ציבוריים והשקעה בתשתיות, לפי מגזר ועשירוני הכנסה בתוך כל מגזר, במדנחי 2018

יהודים לא־חרדים

חרדים

ערבים

שקלים בחודש למשק בית

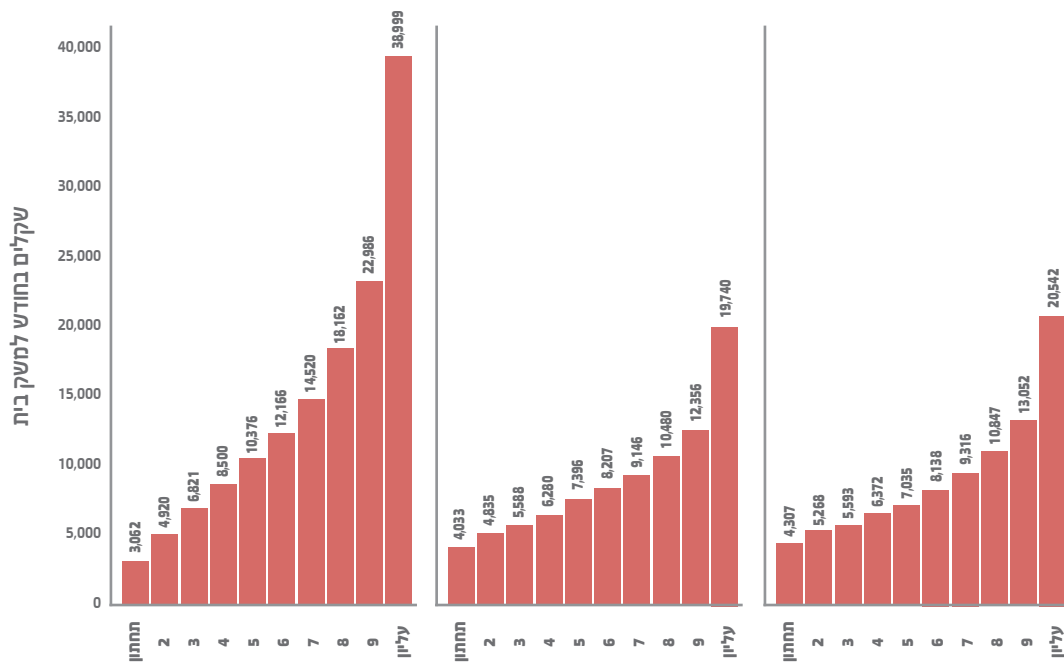

שווי ההעברות נטו למשק בית יהודי לא־חרדי נמוך יותר בהשוואה למשק בית חרדי או ערבי בעשירון הכנסה מקביל במגזר שלו.

בממוצע, וללא זקיפה של מוצרים ציבוריים והשקעה בתשתיות, משק בית ערבי מקבל העברה נטו בשווי של 1,027 שקלים בחודש, משק בית חרדי מקבל העברה נטו בשווי של 4,137 שקלים בחודש, ומשק בית יהודי לא־חרדי מקבל העברה נטו בשווי של 6,114 שקלים בחודש (כך שבממוצע משק בית יהודי לא־חרדי משלם מיסים בשיעור העולה על שווי השירותים וההעברות שהוא מקבל).

מקור: קרלינסקי, שדה, יוגב ושראל (2025) - ראו הפנייה למאמר בעמ' 2 בתחילת פרק זה.

התפלגות התשלומים של סך המיסים לפי מגזר ועשירוני הכנסה בתוך כל מגזר במונחי 2018

//10

משק־בית יהודי לא־חרדי משלם בממוצע יותר מיסים ממשק־בית חרדי או ערבי בעשירון הכנסה מקביל במגזר שלו.

לעיתים עולה הטענה כי אף־על־פי שמשקי־בית חרדיים משלמים בממוצע פחות מס הכנסה, הם "מפצים" על כך בתשלומי מע"מ גבוהים יותר, כך שסך המס שהם משלמים דומה לזה שמשלמים משקי־בית לא־חרדיים. מהתרשים עולה כי טענה זו אינה נכונה.

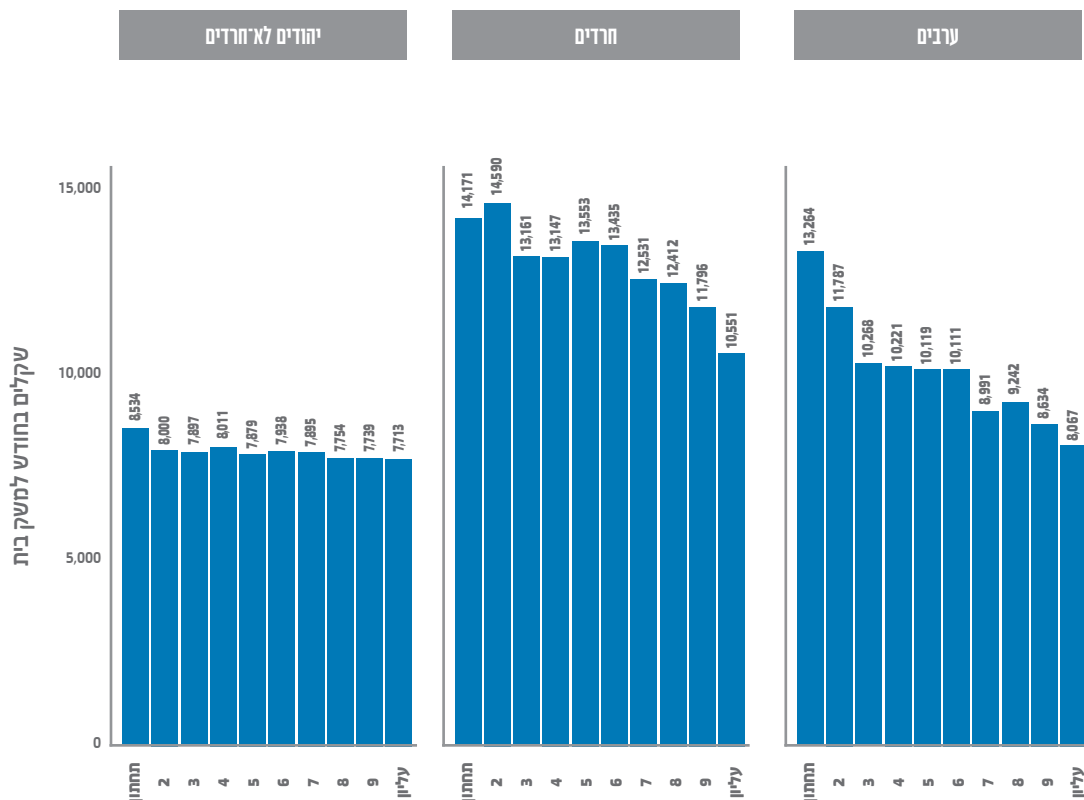
מקור: קרלינסקי, שדה, יוגב ושראל (2025) - ראו הפנייה למאמר בעמ' 2 בתחילת פרק זה.

//11

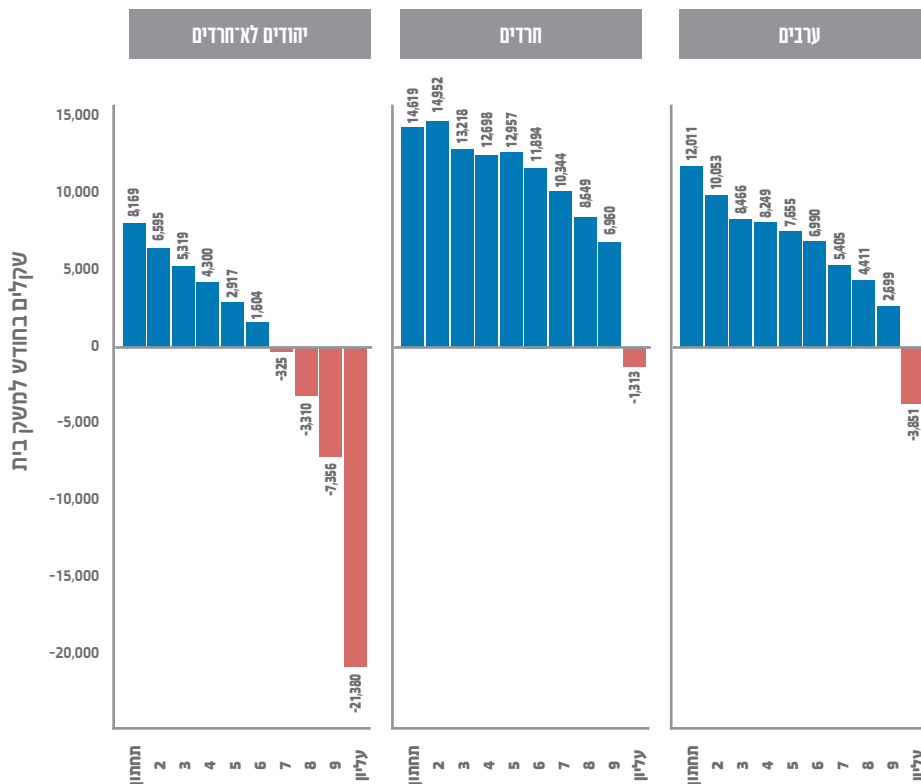
בכל עשירוני ההכנסה, משק בית חרדי מקבל בממוצע שירותים והעברות בשווי גבוה יותר בהשוואה למשק בית ערבי, ואילו משק בית יהודי לא־חרדי מקבל פחות משניהם.

מקור: קרלינסקי, שדה, יוגב ושראל (2025) - ראו הפנייה למאמר בעמ' 2 בתחילת פרק זה.

שווי ממוצע של סך השירותים וההעברות לפי מגזר ועשירוני הכנסה בתוך כל מגזר במונחי 2018

שווי ממוצע של העברות נטו (שווי שירותים פחות מיסים)
לפי מגזר ועשירוני הכנסה בתוך כל מגזר, עם זקיפה של מוצרים ציבוריים
והשקעה בתשתיות לפי צריכה, במונחי 2018

//12

**כאשר כוללים מוצרים ציבוריים
והשקעה בתשתיות, רוב משקי-
הבית מקבלים העברות נטו חיוביות
(הממומנות בעיקר באמצעות הכנסות
ממשלתיות שאינן הכנסות ממיסים),
אך הפערים בין המגזרים נשמרים.**

כאשר זוקפים מוצרים ציבוריים והשקעה בתשתיות
לפי צריכה, 6 עשירוני ההכנסה הנמוכים במשקי-הבית
היהודיים הלא-חרדיים ו-9 עשירוני ההכנסה הנמוכים
במשקי-הבית החרדים ובמשקי-הבית הערביים מקבלים
העברות נטו חיוביות.

הזקיפה לפי הצריכה של משקי-הבית נבחרה מבין שלוש האפשרויות השונות לזקיפה,
שכן התפלגות ההעברות בצורה הזו מצויה באמצע בין האפשרויות הפרוגרסיבית ביותר
(זקיפה לפי נפשות) לאפשרות הרגרסיבית ביותר (זקיפה לפי הכנסה).

מקור: קרלינסקי, שדה, יוגב ושראל (2025) - ראו הפנייה למאמר בעמ' 2 בתחילת
פרק זה.

אי־שוויון

כאשר מתחשבים בכלל המיסים, ההעברות והשירותים, וזוקפים אותם למשקי הבית, האומדן לא־שוויון בהכנסות נטו קטן.

//13

מדד גייני לא־שוויון בהכנסה נטו לנפש תקנית, לפי סוג אומדן, 2018

- מדד גייני לא־שוויון בהכנסות נע בין 0 (שוויון מוחלט) ל-1 (כל ההכנסות מרוכזות במשק בית אחד בלבד).
- הפרסומים הרשמיים על אי־השוויון בישראל, המהווים נדבך חשוב בהחלטות על מדיניות חברתית וכלכלית, מתחשבים רק בחלק קטן מהמיסים שמשק הבית משלם, כמו גם רק בחלק קטן מהוצאות המגזר הציבורי הרחב שמשק הבית מקבל. התחשבות בחלק קטן מהמיסים ומשווי השירותים וההעברות מוביל לכך שאי־השוויון הנאמד בצורה זו גבוהה מאי־השוויון בפועל, לאחר זקיפה של כלל המיסים, השירותים וההעברות ברמת משק הבית.